

sørgelsehensynet af Sigte. Det var vel muligt, at det ikke vilde være urigtigt, ogsaa her for Fremtiden at vedblive med disse Schemata, og lade dem udfylde førend Pensionen bliver givet. Derved vandt man desuden det, at de nuværende Embedsmænd ikke kunde klage, thi der skete dem kun det, de havde ventet, da de traadte ind i Embedet, og det er et Hensyn, som vi ikke maae tabe af Sigte. Naar forresten det ærede Medlem har sagt, at Embedsmændene skulle sig deri fra de andre Classer i Samsundet, at Regjeringen stiller deres Løn eensidig, saa er det dog virkelig ikke saa, thi de ere ikke pressede, men de ere frivillig gaaede ind paa en Løn, som de kjendte som den til Embedet lagte Løn, de ere frivillige, ja ikke alene frivillige, men efter megen alvorlig Stræben gaaet ind derpaa (Hør!); det er ganske i Overensstemmelse med deres Ønsker og de have taget alle de Chancer med, som deraf fulgte. Dersom vi nu vilde misbruge denne Stilling ligeoverfor de Mænd, der for Dieblirket ere i Embede, saa vilde jeg sige, at vi gjorde i høieste Maade Uret; thi der er Ingen villigere end jeg til at lade Fortiden skee sin Ret, og jeg er villigere dertil endogsaa end de Mænd, som idelig troe, at vor Fremtid skal blive saa grundforskjellig fra den, vor Fortid har været, og jeg troer, at vi ikke paa eengang enten kan eller bør rive os løs deraf; men derfor ere vi dog ikke berettigede til at sige, at der har været en Gensidighed fra Statens Side, som om Embedsmændene havde været indvungne i de Forhold, de nu befinde sig i. Jeg kan ikke nægte, at jeg troer, at Betragtninger af denne Art langt fra at klare Forholdene gjøre dem mere forvirrede og bringe især Lidenskabene mere i Bevægelse. Jeg troer, at den simple og sande Opsattelse af Forholdene er den, som baader bedst, og jeg troer, at naar man gjør det ærede Thing opmærksom paa, at det, ved at affsiære al Pensionering for Enker, i en vis Grad vil forandre de Forhold, som have været hidtildags, medens de ligeledes forandrer dem ved at gjøre Enkepensionen til en Berettigelse, saa har man bragt Sagen langt mere paa det rette Standpunkt, og da vilde rimeligviis de Mænd, som have stillet Forslaget, svare: ja dersom Forslaget, som laae for, kun gif ud paa det,

som hidtil havde været gjældende, saa skulle vi ingen Indsigelse gjøre derimod, thi vi vide alle ret vel, at selv om disse Paragrapher gaae ud af Loven, vilde vi dog hvert Aar faae at bevilge Enkepensioner til de Enker, som ere efterladte af Embedsmænd, som vare trængende, fordi deres Embedslønning virkelig ikke havde været tilstrækkelig til at ernære den talrige Familie, de have, og til at hjælpe sig igjennem, maaskee i haarde Sygdomme eller endogsaa til at udføre deres Embedspligter; thi det skal ikke heller være usagt her, at mere end een Embedsmand har gjort sig gjeldbunden, fordi hans Embede medførte Udgifter, som han hellere vilde gjøre for sin egen Regning, end forsømme at udføre sit Embede, saa godt han kunde.

Monrad: Jeg troer ikke, at den ærede sidste Taler er gaaet ud fra et rigtigt Standpunkt, idet han sammenlignede Embedsmændens Stilling med de andre Samsundselassers. Vi maae erindre — om jeg maa tillade mig at bruge det Udtryk — at der i Reglen i Embedsmanden stikker en Capital, som er anvendt paa hans tidligere Uddannelse, og jeg vil nu bede de ærede Herrer at besvare sig selv det Spørgsmaal, naar en Mand, der har 2 eller 3 lige begavede Sønner, paa hver af disse anvender den samme Capital, er han saa sikker paa, at den Søn, som kommer i Embedsstanden, vil komme bedst frem i Verden, vil faae det rigeligste Udkomme, eller er det ikke lige saaa ofte, for ikke at sige oftere, Tilfældet, at den Søn, som han satte til et Haandværk, eller til Handel eller Agerbrug, kommer nok saa godt ud af det, som den Søn, der var sat i Embedsstanden (Jo! Jo!). Herfra er det, mine Herrer, at vi egentlig maae gaae ud, — (Grundtvig: Na! Ja saa!) Ja, jeg maa virkelig bede den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amtis 4de District om at lade være at afbryde mig. Det staaer ham jo frit for, senere at at udvikle sine Grunde. (Meget rigtigt) — Jeg mener, mine Herrer, at det var en Grundfeil i den sidste ærede Talers Anskuelse, at han aldeles faae bort fra den Capital, som er anvendt paa Embedsmandens foregaaende Dannelse. Jeg maa fremdeles, efter mit Kjendskab til mange af den studerende Klasse udtale, at de i materiel Henseende ofte staae dybt un-